

5. Yi, H. B. Individual Affective Factors in SLA and Foreign Language Teaching. Journal of Jixi University, 8. 2008.
6. Zhang, X. P. The Implication of Affective Factors in Second Language Acquisition on Foreign Language Teaching. Journal of Jinan Vocational College, 6. 2011. p. 100-102.

Синява Т. В.

група МАМ-11

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ладика О. В.

КАТЕГОРІЯ ВВІЧЛИВОСТІ У ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Багато вітчизняних та зарубіжних мовознавців присвятили свої роботи дослідженню категорії ввічливості, серед них: Н. П. Браун, Ю. Гу, Г. Каспер, К. Крісті, Р. Лакофф, С. Левінсон, Дж. Ліч, О. Малай, Л. Мао, М. Телека, Р. Уоттс В. Шинкарук, та ін. У роботах сучасних науковців розглядаються різні аспекти теорії увічливості, наприклад: гендерний та соціолінгвістичний Дж. Голмс, М. Райтер, М. Штуббе, Ш. Шнурр; національно-культурна специфіка увічливого спілкування в різних країнах: В. Стюарт, М. Пласенсія, Ю. Усамі; компаративний міжкультурний аспект Дж. Ліч.

Іменник «politeness» (англ. ‘ввічливість’) походить від прикметника *polites* і описується як ‘behavior that is respectful and considerate of other people’ – поведінка, що підкреслює поважливе і шанобливе ставлення до інших’. Згідно із словником англійської мови, термін «politeness» трактується наступним чином: *of, relating to, or having the characteristics of advanced culture; 1b: marked by refined cultural interests and pursuits especially in arts and belles letters; 2a: showing or characterized by correct social usage; 2b: marked by an appearance of consideration, tact, deference, or courtesy; c. marked by a lack of roughness or crudities* [4, с. 795].

Розвиток категорії увічливості бере початок ще з філософії та продовжує реалізовуватися у дослідженнях у гуманітарних галузях знань, таких як: етика, соціологія, культурологія тощо. Увічливість – це сукупність правил поведінки, що стосуються зовнішнього прояву відношення до людей (поводження з тими, що оточують, форми звернення і вітань, поведінка в суспільних місцях, манери, одяг) [3, с. 112].

Подібне визначення було вперше зафіксовано в літературі в 1501 році, проте в 1762 змінилося на «люб’язну поведінку» (*behaving courteously*). Прикметник *courteous* («люб’язний, вишуканий») стосується старофранцузького прикметника *corteis* і має значення «манера, призначена для королівського двору». Тобто, можемо вважати, що поняття ввічливості в західній культурі передбачає дотримання правил витонченості в світській поведінці. Р. Уоттс вважає, що ввічливість та вишуканість зазвичай розглядаються як особливості поведінки вищих класів, які відіграють провідну роль у соціальних відносинах [5, с. 13].

У 60-80-х роках поняття «ввічливість» характеризували як поведінку у міжнародних відносинах, яке керується не юридичними правилами та обов’язками, а нормами пристойності, неабиякої поваги, гостинності, привітності, шанування, що поділяються також іншою стороною [2, с. 106-107].

У сучасній лінгвістиці ввічливість трактують як особистісну рису, що характеризує її хорошими манерами, добрими вчинками та освіченістю. При цьому її трактують, як уміння шанобливо і обачно спілкуватися з людьми, готовність знайти компроміс і вислухати протилежні точки зору. Ввічливість вважається уособленням порядності і дотриманням етикету, так як ввічливість є культурним феноменом [1, с. 21].

У нашому дослідженні увічливість розглядається як категорія мовної поведінки, що реалізується в мовленні певним набором лексико-граматичних і просодичних засобів, основною метою якої є досягнення позитивного комунікативного ефекту.

Спілкування і ввічливість тісно пов'язані. Ввічливе спілкування є абсолютно необхідним для побудови відносин, обміну ідеями, делегування обов'язків, управління командою та багато іншого. Феномен ввічливості диференціюється втіленням у мовленні залежно від територіальної, соціальної, вікової, професійної приналежності та визначається етнічно-культурними цінностями, які домінують у даному суспільстві.

Отже, ввічливість розглядаємо як основну комунікативну категорію, яка має наскрізний характер, інтегрує низку окремих категорій та виступає в ролі регулятора комунікативної поведінки, забезпечення та передумови гармонійного спілкування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. Львів: Світ, 1990. 232 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
3. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : навч. посіб. Київ, 2017. 112 с.
4. Hornby A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English 6th Edition, 2000. 795-796 с.
5. Watts R. J. Politeness. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 200. 13-14 с.

Смірнова І. О.

група Англ-12

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Калиновська І. М.

ВІЙНА СЛОВАМИ: ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Теорія перекладу вважає поняття пропаганди неоднозначним, а роль перекладача у такий період стає досить суперечливою через те, що йому часто доводиться працювати з текстами, ідеологічне забарвлення яких не співпадає з його власними поглядами [1]. Окрім цього, нелегка задача перекладача новин під час інформаційної війни полягає в підтримці офіційної позиції своєї країни та при цьому залишатись об'єктивним і передавати інформацію як можна ближче до оригінального ресурсу [2]. Метою нашої розвідки є розгляд особливостей перекладу в умовах російсько-української війни; матеріалом слугують новинні стрічки каналу *Russia Today*.

Насамперед слід зазначити, що розвиток подій до початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну 23 лютого 2022 р. більшість популярних іноземних мас-медіа намагались висвітлювати з нейтральної позиції. Натомість джерела, спонсоровані Російською Федерацією, нав'язувати свою точку зору. До прикладу, *Russia Today*, який розрахований на зарубіжну аудиторію та існує з 2005 року, фінансується урядом Росії і веде мовлення англійською, арабською, іспанською, російською та німецькою мовами. Результатом цієї відкритої пропаганди стала підтримка жителями інших країн дій РФ на території України. В новинних стрічках *Russia Today*, можна помітити, що українців намагаються ототожнити з націоналістами та викликати негативну реакцію, наприклад: «*Nationalists in Ukraine are planning, escalating the situation, resort to terror and finally seize power*».

В умовах російсько-української війни, світ перепопнив величезний потік інформації, в якому важко відрізнити правду від фейку та пропаганди. За таких обставин здійснюється маніпулювання свідомістю аудиторії з метою нав'язування певної ідеології. Часто можна